Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

4. lipnja 2026.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članak 20. UFEU-a – Građanstvo Unije – Direktiva 2008/115/EZ – Vraćanje državljanâ treće zemlje s nezakonitim boravkom – Članak 5. točke (a) i (b) – Obveza uzimanja u obzir najboljeg interesa djeteta i obiteljskog života – Članak 6. stavak 2. – Odluka nadležnog tijela države članice domaćina kojom se državljaninu treće zemlje, roditelju maloljetnog djeteta koje je građanin Unije, odbija dodjela izvedenog prava na boravak na njezinu državnom području te mu se nalaže da bez odgode ode u drugu državu članicu – Zadiranje u ostvarivanje prava građanina Unije na slobodu kretanja i boravka na državnom području država članica – Dijete koje nikad nije boravilo u državi članici različitoj od one čiji je državljanin – Izvedeno pravo roditelja koji je državljanin treće zemlje na boravak u državi članici čije državljanstvo ima dijete i u kojoj to dijete boravi – Pravo boravka tog roditelja u drugoj državi članici – Članak 7. Povelje Europske unije o temeljnim pravima – Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života – Članak 24. stavci 2. i 3. Povelje o temeljnim pravima – Najbolji interes djeteta”

U predmetu C-147/24 [Safi][i],

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio rechtbank Den Haag (Sud u Haagu, Nizozemska), odlukom od 26. veljače 2024., koju je Sud zaprimio 26. veljače 2024., u postupku

V

protiv

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, T. von Danwitz, potpredsjednik, K. Jürimäe, C. Lycourgos, I. Jarukaitis, I. Ziemele, J. Passer, O. Spineanu-Matei i F. Schalin, predsjednici vijeća, E. Regan (izvjestitelj), N. Piçarra, A. Kumin, N. Jääskinen, B. Smulders i S. Gervasoni, suci,

nezavisna odvjetnica: T. Ćapeta,

tajnik: A. Lamote, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 25. ožujka 2025.,

* Jezik postupka: nizozemski

[i] Naziv ovog predmeta je izmišljen. On ne odgovara stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za osobu V, P. Krämer-Ograjensek i A. C. M. Nederveen, *advocaten*,

– za nizozemsku vladu, M. K. Bulterman i J. M. Hoogveld, u svojstvu agenata,

– za dansku vladu, M. P. Brøchner Jespersen, D. Elkan, C. A.-S. Maertens i J. Sandvik Loft, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, N. Cambien, A. Katsimerou i E. Montaguti, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 4. rujna 2025.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 20. UFEU-a, članka 5. točaka (a) i (b) te članka 6. stavka 2. Direktive 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL 2008., L 348, str. 98.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 8., str. 188.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između osobe V, državljanke treće zemlje, i Staatssecretarisa van Justitie en Veiligheid (Državni tajnik za pravosuđe i sigurnost, Nizozemska) (u daljnjem tekstu: državni tajnik) u vezi s odbijanjem potonjeg da joj odobri izvedeno pravo boravka u Nizozemskoj, gdje boravi sa svojim maloljetnim djetetom koje je državljanin te države članice.

Pravni okvir

Pravo Unije

UFEU

3 Članak 20. UFEU-a predviđa:

„1. Ovime se ustanovljuje građanstvo Unije. Svaka osoba koja ima državljanstvo neke države članice građanin je Unije. Građanstvo Unije dodaje se nacionalnom državljanstvu i ne zamjenjuje ga.

2. Građani Unije uživaju prava i podliježu dužnostima predviđenima Ugovorima. Oni, između ostalog, imaju:

(a) pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica;

[…]

Ta se prava ostvaruju u skladu s uvjetima i ograničenjima utvrđenima Ugovorima i mjerama usvojenima na temelju tih Ugovora.”

Povelja

4 Članak 7. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), naslovljen „Poštovanje privatnog i obiteljskog života”, glasi kako slijedi:

„Svatko ima pravo na poštovanje svojeg privatnog i obiteljskog života, doma i komuniciranja.”

5 Članak 24. Povelje, naslovljen „Prava djeteta”, u stavcima 2. i 3. određuje:

„2. U svakom djelovanju koje se odnosi na djecu, bez obzira na to provode li ga tijela javne vlasti ili privatne institucije, primarni cilj mora biti zaštita interesa djeteta.

3. Svako dijete ima pravo na održavanje redovitog osobnog odnosa i izravan kontakt s oba roditelja, osim ako je to u suprotnosti s njegovim interesima.”

Direktiva 2004/38/EZ

6 Članak 7. Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljanju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL 2004., L 158, str. 77.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 42. i ispravak SL 2016., L 87, str. 36.), naslovljen „Pravo na boravak dulji od tri mjeseca”, u stavku 1. predviđa:

„Svi građani Unije imaju pravo na boravak na državnom području druge države članice u razdoblju duljem od tri mjeseca ako:

(a) su radnici ili samozaposlene osobe u državi članici domaćinu; ili

(b) imaju dostatna sredstva za sebe i članove svoje obitelji kako ne bi postali teret za sustav socijalne pomoći države članice domaćina tijekom svog razdoblja boravka te su sveobuhvatno zdravstveno osigurani u državi članici domaćinu, ili

(c) su upisani u privatnu ili javnu ustanovu, ovlaštenu ili financiranu od države članice domaćina na temelju njezinog zakonodavstva ili upravne prakse, s glavnom svrhom školovanja, uključujući strukovno osposobljavanje; te

– su sveobuhvatno zdravstveno osigurani u državi članici domaćinu i putem službene izjave ili na drugi jednakovrijedan način, relevantnom nacionalnom tijelu zajamče da imaju dostatna sredstva za sebe i članove svoje obitelji kako tijekom svojeg razdoblja boravka ne bi postali teret za sustav socijalne pomoći države članice domaćina; ili

(d) su članovi obitelji u pratnji građanina Unije ili se pridružuju građaninu Unije koji ispunjava uvjete iz točke (a), (b) ili (c).”

Direktiva 2008/115

7 Članak 5. Direktive 2008/115, naslovljen „*Non refoulement*, najbolji interes djeteta, pravo na obiteljski život i zdravstveno stanje”, predviđa sljedeće:

„Države članice prilikom provedbe ove direktive uzimaju u obzir:

(a) najbolji interes djeteta,

(b) pravo na obiteljski život,

[…]”

8 Članak 6. te direktive, naslovljen „Odluka o vraćanju”, u stavcima 1. i 2. određuje:

„1. Države članice izdaju odluku o vraćanju u pogledu svakog državljanina treće zemlje koji nezakonito boravi na njihovom državnom području, ne dovodeći u pitanje iznimke iz stavaka od 2. do. 5.

2. Državljani treće zemlje koji nezakonito borave na državnom području države članice a imaju valjanu dozvolu boravka ili drugo odobrenje koje im omogućuje pravo na boravak koje je izdala druga država članica, moraju bez odgode otići na državno područje te druge države članice. U slučaju da državljanin treće države na kojeg se ovaj zahtjev odnosi ne postupi u skladu s ovom odredbom, te u slučaju kad se njegov odlazak zahtijeva odmah iz razloga javnog poretka ili javne sigurnosti, primjenjuje se stavak 1.”

Nizozemsko pravo

9 Članak 8. Vreemdelingenweta 2000 (Zakon o strancima iz 2000.) od 23. studenoga 2000. (Stb. 2000., br. 495), u svojoj verziji primjenjivoj na glavni postupak, predviđa da stranac ima redovni boravak u Nizozemskoj samo:

„[…]

e. kao državljanin [Unije], tako dugo dok boravi u Nizozemskoj na temelju propisa usvojenog na temelju [UFEU-a] ili Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru;

[…]”

10 Odjeljak B10/2.2 Vreemdelingencirculairea 2000 (Okružnica o strancima iz 2000.) od 2. ožujka 2001. (Stcrt. 2001., br. 64), u svojoj verziji primjenjivoj na glavni postupak, predviđa među ostalim:

„[…]

Stranac ima zakonit boravak u smislu članka 8. *initio* i točke (e) Zakona o strancima iz 2000. ako ispunjava sve sljedeće uvjete:

a. stranac mora u dovoljnoj mjeri dokazati svoj identitet i državljanstvo predočenjem valjane isprave o prelasku granice ili osobne iskaznice. Ako stranac to ne može učiniti, on mora na druge načine nedvosmisleno dokazati svoj identitet i državljanstvo;

b. stranac ima maloljetno dijete (odnosno mlađe od 18 godina) koje ima nizozemsko državljanstvo;

c. stranac se, zajedno s drugim roditeljem ili ne, stvarno brine o maloljetnom djetetu; i

d. između stranca i djeteta postoji takav odnos zavisnosti da bi dijete bilo prisiljeno napustiti područje Unije ako bi se strancu odbilo pravo boravka.

[…]

[Immigratie- en Naturalisatiedienst (Ured za imigraciju i naturalizaciju, Nizozemska)] strancu koji namjerava boraviti kao roditelj koji se brine o nizozemskom maloljetnom djetetu, odmah nakon podnošenja zahtjeva za ispitivanje u skladu s pravom Unije, dostavlja samoljepljivu oznaku dozvole boravka za državljane [Unije] (Prilog 7h [Voorschrift Vreemdelingen (Uredba iz 2000. o strancima) od 18. prosinca 2000. (Stcrt. 2001., br. 10; u daljnjem tekstu: VV)]) uz napomenu da je članu obitelji dopušten rad.

U sljedećim slučajevima državljanima [Unije] ne izdaje se samoljepljiva naljepnica za dozvolu boravka (Prilog 7h [VV-a]), već se umjesto nje izdaje naljepnica za opću dozvolu boravka (Prilog 7g [VV-a]):

[…]

Stranac ima pravo boravka u drugoj državi članici [Unije];

[…]”

Glavni postupak i prethodna pitanja

11 Tužiteljica iz glavnog postupka, osoba V, rođena je 1979. u Maroku i ima marokansko državljanstvo. Od 1999. do 2014. boravila je u Španjolskoj na temelju prava boravka dodijeljenog u skladu sa španjolskim pravom na temelju njezine gospodarske djelatnosti u toj državi članici. Dana 23. rujna 2014. vjenčala se u Maroku. Od sklapanja braka boravi sa svojim bračnim drugom – koji je rođen 1975. u Nizozemskoj te ima marokansko i nizozemsko državljanstvo – u Nizozemskoj, uz izuzetak nekoliko kratkotrajnih odmora provedenih u Maroku i Španjolskoj. Njihov je brak upisan u matične knjige nizozemske općine u kojoj borave. Međutim, tužiteljica u glavnom postupku nije nositeljica dozvole boravka na nizozemskom državnom području.

12 Iz njihove zajednice 6. siječnja 2015. rođen je u Nizozemskoj sin koji ima samo nizozemsko državljanstvo i o kojem se bračni drugovi zajedno brinu.

13 To dijete ima poteškoće s govorom i izražavanjem te nije progovorilo do pete godine života. Zbog kašnjenja u razvoju upisano je u obrazovnu ustanovu namijenjenu učenicima kojima je potrebna posebna potpora koju redovno obrazovanje ne može osigurati. Osim toga, koristi se uslugom prijevoza koja je prilagođena putovanju između njegova prebivališta i te ustanove. Do danas nikada nije boravilo u državi članici različitoj od one čiji je državljanin.

14 Bračni drug tužiteljice iz glavnog postupka ne ostvaruje nikakav profesionalni dohodak zbog svojeg zdravstvenog stanja te je zbog toga djelomično oslobođen radne obveze. Ipak, prima davanja socijalne pomoći.

15 Tužiteljica iz glavnog postupka podnijela je u Nizozemskoj 13. studenoga 2020. zahtjev za stjecanje izvedenog prava boravka na temelju članka 20. UFEU-a kako bi boravila sa svojim maloljetnim sinom. U prilog tom zahtjevu podnijela je dokument kojim se potvrđuje da ima pravo boravka u Španjolskoj.

16 Dana 11. studenoga 2021. državni tajnik odbio je taj zahtjev smatrajući, među ostalim, da tužiteljica iz glavnog postupka ne može izvesti pravo na boravak iz članka 20. UFEU-a s obzirom na to da ima pravo boravka u Španjolskoj. U okviru svoje ocjene ispitao je po službenoj dužnosti treba li toj tužiteljici izdati dozvolu boravka na temelju članka 8. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. Utvrdio je postojanje obiteljskog života između navedene tužiteljice, njezina bračnog druga i njihova sina kao i postojanje njezina privatnog života u Nizozemskoj. Međutim, utvrdio je da opći interes koji nastoje ostvariti nizozemska tijela prevladava nad osobnim interesom tužiteljice, njezina nizozemskog bračnog druga i njihova sina. Tako je državni tajnik smatrao, s jedne strane, da je odvagivanje interesa nepovoljno za tužiteljicu iz glavnog postupka i, s druge strane, da je odbijanje njezina zahtjeva za stjecanje prava boravka u Nizozemskoj imalo za učinak to da joj se uskrati zakonit boravak u toj državi članici. Slijedom toga, naložio je tužiteljici da bez odgode ode u Španjolsku, pri čemu je naveo da će se protiv nje donijeti odluka o vraćanju ako ne postupi u skladu s tim nalogom.

17 Nakon odbijanja njezina zahtjeva za dodjelu izvedenog prava boravka u Nizozemskoj na temelju članka 20. UFEU-a, tužiteljica iz glavnog postupka zatražila je od španjolskih tijela da potvrde da se odrekla svojeg prava boravka na državnom području te države članice. Nakon ispitivanja provedenih u tom pogledu, državni tajnik utvrdio je da tužiteljica iz glavnog postupka i dalje ima pravo boravka u Španjolskoj, koje u skladu sa španjolskim zakonodavstvom čini pravo stalnog boravka i temelji se na obavljanju profesionalne djelatnosti.

18 Odlukom od 20. lipnja 2022. državni tajnik proglasio je žalbu koju je tužiteljica iz glavnog postupka podnijela protiv tog odbijanja očito neosnovanom.

19 Ona je protiv te odluke podnijela tužbu rechtbanku Den Haag (Sud u Haagu, Nizozemska), sudu koji je uputio zahtjev.

20 Tužiteljica iz glavnog postupka pred tim sudom tvrdi da ima izvedeno pravo boravka u Nizozemskoj na temelju članka 20. UFEU-a jer je njezin maloljetni sin o njoj zavisan. Državni tajnik osporava postojanje takvog prava jer tužiteljica već ima pravo boravka u Španjolskoj. Prema njegovu mišljenju, s obzirom na to da bi maloljetno dijete moglo pratiti svoju majku u tu državu članicu, odbijanje da joj se odobri izvedeno pravo boravka u Nizozemskoj na temelju tog članka 20. ne bi imalo za učinak prisiljavanje tog djeteta da napusti područje Unije u cijelosti.

21 Stoga se sud koji je uputio zahtjev pita, kao prvo, može li se zahtjev tužiteljice iz glavnog postupka koji se odnosi na dodjelu izvedenog prava na boravak u Nizozemskoj na temelju članka 20. UFEU-a odbiti samo zbog toga što tužiteljica ima pravo na boravak u drugoj državi članici. U tom pogledu taj sud ističe da je točno da postojanje prava na boravak u Španjolskoj podrazumijeva da, u slučaju odbijanja izvedenog prava boravka u Nizozemskoj, ni tužiteljica iz glavnog postupka ni njezino maloljetno dijete ne bi bili dužni napustiti područje Unije u cijelosti. Međutim, s obzirom na odnos zavisnosti koji postoji između tog djeteta i njegove majke, ono bi bilo prisiljeno ostvarivati svoje pravo na slobodno kretanje i boravak na državnom području država članica kako bi pratilo svoju majku u Španjolsku. U tim se okolnostima navedeni sud pita treba li, u okviru ocjene postojanja izvedenog prava boravka majke na temelju članka 20. UFEU-a, temeljito ispitati najbolji interes djeteta i pravo na obiteljski život. U tom kontekstu naglašava da državni tajnik nije ocijenio postoji li između tužiteljice iz glavnog postupka i njezina maloljetnog djeteta odnos zavisnosti niti je ispitao može li se njihov obiteljski život nastaviti u Španjolskoj.

22 Kao drugo, sud koji je uputio zahtjev dvoji o tome ima li obveza, predviđena člankom 5. točkama (a) i (b) Direktive 2008/115, prema kojoj države članice prilikom provedbe te direktive moraju uzeti u obzir najbolji interes djeteta i pravo na obiteljski život, isti doseg kada država članica naloži državljaninu treće zemlje koji nezakonito boravi na njezinu državnom području da bez odgode ode na državno područje druge države članice, u skladu s člankom 6. stavkom 2. navedene direktive, kao i kada država članica donese odluku o vraćanju na temelju članka 6. stavka 1. te direktive. Taj se sud pita, u slučaju potrebe, imaju li države članice sličnu obvezu kada im je podnesen zahtjev za dodjelu izvedenog prava boravka na temelju članka 20. UFEU-a, uzimajući u obzir i pravo na poštovanje obiteljskog života iz članka 7. Povelje i prava djeteta, zajamčena njezinim člankom 24. stavcima 2. i 3.

23 U tim je okolnostima rechtbank Den Haag (Sud u Haagu) odlučio prekinuti glavni postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 20. UFEU-a tumačiti na način da nije isključeno da roditelju iz treće zemlje treba odobriti izvedeno pravo boravka u državi članici čije državljanstvo ima njegovo maloljetno dijete i u kojoj to dijete boravi a da se nije koristilo svojim pravima građanstva, iako taj roditelj iz treće zemlje ima pravo boravka u drugoj državi članici?

Ako nije isključeno da roditelju iz treće zemlje treba odobriti izvedeno pravo boravka u državi članici čije državljanstvo ima njegovo maloljetno dijete i u kojoj to dijete boravi a da se nije koristilo svojim pravima građanstva, iako taj roditelj iz treće zemlje ima pravo boravka u drugoj državi članici:

2. Proizlazi li iz članka 20. UFEU-a s obzirom na članak 5. točke (a) i (b) Direktive 2008/115 i članak 6. stavak 2. [te d]irektive u slučaju odnosa zavisnosti, koji opravdava odobrenje izvedenog prava boravka na temelju [tog] članka 20. UFEU-a, obveza tijela koje donosi odluku da provjeri je li ostvarivanje prava slobodnog kretanja i boravka u najboljem interesu djeteta i može li se nastaviti obiteljski život, prije nego što se roditelju iz treće zemlje naloži da bez odgode ode u državu članicu u kojoj ima dozvolu boravka ili drugo odobrenje koje mu omogućuje pravo boravka te treba li te čimbenike uzeti u obzir prilikom ocjene zahtjeva za izvedeno pravo boravka?”

O prethodnim pitanjima

24 Uvodno valja podsjetiti na to da je, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, u okviru postupka suradnje između nacionalnih sudova i Suda ustanovljene u članku 267. UFEU-a, na Sudu da nacionalnom sudu pruži koristan odgovor koji će mu omogućiti da riješi spor koji se pred njim vodi. U tom smislu, Sud će, prema potrebi, preoblikovati pitanja koja su mu postavljena. U tom je pogledu na njemu da iz svih podataka koje je dostavio nacionalni sud, a posebno iz obrazloženja odluke kojom se upućuje prethodno pitanje, izvede one dijelove prava Unije koje je potrebno tumačiti uzimajući u obzir predmet spora (presude od 29. studenoga 1978., Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, t. 26. i od 2. prosinca 2025., Russmedia Digital i Inform Media Press, C-492/23, EU:C:2025:935, t. 44.).

25 U ovom se slučaju sud koji je uputio zahtjev pita o tumačenju kako članka 20. UFEU-a tako i članka 5. točaka (a) i (b) te članka 6. stavka 2. Direktive 2008/115. Njegova pitanja koja se odnose na tu direktivu objašnjavaju se činjenicom da je državni tajnik, nakon što je odbio zahtjev tužiteljice iz glavnog postupka za dodjelu izvedenog prava boravka na temelju članka 20. UFEU-a kako bi boravila u Nizozemskoj sa svojim maloljetnim sinom, nizozemskim državljaninom, utvrdio nezakonitost njezina boravka na nizozemskom državnom području te joj je na temelju tog članka 6. stavka 2. naložio da bez odgode ode u Španjolsku.

26 Iz potonje odredbe proizlazi da državljaninu treće zemlje, koji nezakonito boravi na državnom području jedne države članice a istodobno ima pravo boravka u drugoj državi članici, treba radije dopustiti da ode u tu državu članicu negoli najprije donijeti odluku o njegovu vraćanju, osim ako to ne zahtijevaju javni poredak ili nacionalna sigurnost (vidjeti u tom smislu presude od 16. siječnja 2018., E, C-240/17, EU:C:2018:8, t. 46., kao i od 24. veljače 2021., M i dr. (Transfer u državu članicu), C-673/19, EU:C:2021:127, t. 35.).

27 U tom se kontekstu sud koji je uputio zahtjev pita o relevantnosti, za potrebe rješavanja spora u glavnom postupku, članka 5. točaka (a) i (b) Direktive 2008/115, u skladu s kojim države članice prilikom provedbe te direktive uzimaju u obzir najbolji interes djeteta i obiteljski život.

28 Ipak, iz cjelovitog tumačenja zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da, iako sud koji je uputio zahtjev izričito spominje obvezu koja proizlazi iz članka 5. točaka (a) i (b) Direktive 2008/115, on u konačnici želi dobiti pojašnjenja o tome je li tužiteljici iz glavnog postupka uskraćeno izvedeno pravo boravka u Nizozemskoj na temelju članka 20. UFEU-a samo zato što već ima pravo na boravak u Španjolskoj. Usto, taj sud želi znati je li državni tajnik, u okviru ocjene zahtjeva te tužiteljice za dodjelu takvog izvedenog prava boravka, dužan, s jedne strane, provjeriti može li se obiteljski život koji maloljetno dijete, građanin Unije, vodi s oba roditelja nastaviti u Španjolskoj i, s druge strane, uzeti u obzir najbolji interes tog djeteta.

29 Ustaljena je sudska praksa da se zajednički standardi i postupci utvrđeni tom direktivom odnose samo na donošenje odluka o vraćanju i provedbu takvih odluka, ali ne uređuju pitanje dodjele prava na boravak državljanima trećih zemalja (vidjeti u tom smislu presudu od 22. studenoga 2022., Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Udaljavanje – Medicinski kanabis), C-69/21, EU:C:2022:913, t. 84. i navedenu sudsku praksu).

30 Međutim, kao što je to također primijetio sud koji je uputio zahtjev, pravo na poštovanje obiteljskog života utvrđeno je u članku 7. Povelje, koji treba tumačiti u vezi s njezinim člankom 24., koji se odnosi na prava djeteta. Konkretno, stavci 2. i 3. tog članka 24. predviđaju

obvezu uzimanja u obzir najboljeg interesa djeteta i pravo svakog djeteta na održavanje redovitog osobnog odnosa i izravan kontakt s oba roditelja, osim ako je to u suprotnosti s njegovim interesima.

31 U tim okolnostima valja smatrati da svojim dvama pitanjima, koja treba ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 20. UFEU-a, u vezi s člankom 7. i člankom 24. stavcima 2. i 3. Povelje, tumačiti na način da mu se protivi to da nadležno tijelo države članice domaćina donese odluku kojom se odbija dodjela izvedenog prava boravka na njezinu državnom području državljaninu treće zemlje, roditelju maloljetnog djeteta građanina Unije koje nikada nije boravilo u državi članici različitoj od one čiji je državljanin, zbog toga što taj državljanin treće zemlje ima pravo boravka u drugoj državi članici, ako to tijelo prethodno nije provjerilo može li se obiteljski život koji to dijete vodi sa svojim dvama roditeljima, o kojima je zavisno, nastaviti u toj drugoj državi članici i bi li njegov odlazak u tu istu državu članicu bio protivan njegovu najboljem interesu.

32 S tim u vezi valja podsjetiti na to da se prema ustaljenoj sudskoj praksi člankom 20. UFEU-a svakoj osobi koja ima državljanstvo države članice daje status građanina Unije, koji je temeljni status državljana država članica (vidjeti u tom smislu presude od 20. rujna 2001., Grzelczyk, C-184/99, EU:C:2001:458, t. 31.; od 29. travnja 2025., Komisija/Malta (Dodjela državljanstva ulagateljima), C-181/23, EU:C:2025:283, t. 92. i od 25. studenoga 2025., Wojewoda Mazowiecki, C-713/23, EU:C:2025:917, t. 40.).

33 Građanstvo Unije svakom građaninu Unije daje temeljno i osobno pravo slobodnog kretanja i boravka na državnom području država članica, podložno ograničenjima utvrđenima UFEU-om i mjerama donesenima za njihovu provedbu (presude od 7. listopada 2010., Lassal, C-162/09, EU:C:2010:592, t. 29.; od 13. rujna 2016., Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, t. 70. i od 22. lipnja 2023., Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Majka Tajlanđanka nizozemskog maloljetnog djeteta), C-459/20, EU:C:2023:499, t. 21.).

34 Sud je presudio da su članku 20. UFEU-a protivne nacionalne mjere, uključujući odluke kojima se odbija pravo boravka članovima obitelji građanina Unije, koje imaju za učinak oduzimanje građanima Unije stvarnog uživanja bitnog sadržaja prava koja proizlaze iz njihova statusa (presude od 8. ožujka 2011., Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, t. 42.; od 6. prosinca 2012., O i dr., C-356/11 i C-357/11, EU:C:2012:776, t. 45. i od 10. svibnja 2017., Chavez-Vilchez i dr., C-133/15, EU:C:2017:354, t. 61.).

35 Nasuprot tomu, odredbe Ugovora o građanstvu Unije ne dodjeljuju nikakvo samostalno pravo državljanima trećih zemalja. Naime, eventualna prava dodijeljena takvim državljanima nisu vlastita prava tih državljana, nego su izvedena iz onih koja uživa građanin Unije. Cilj i opravdanost navedenih izvedenih prava temelje se na utvrđenju da odbijanje njihova priznavanja može ugroziti slobodu kretanja i boravka građanina Unije (vidjeti u tom smislu presude od 8. studenoga 2012., Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, t. 66. do 68.; od 10. svibnja 2017., Chavez-Vilchez i dr., C-133/15, EU:C:2017:354, t. 62. i od 27. veljače 2020., Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Bračni drug građanina Unije), C-836/18, EU:C:2020:119, t. 38.).

36 U predmetnom slučaju, nesporno je da se maloljetno dijete tužiteljice iz glavnog postupka može, kao državljanin države članice, uključujući u odnosu na državu članicu čije državljanstvo ima, pozvati na prava koja proizlaze iz njegova statusa građanina Unije, koji mu je dodijeljen člankom 20. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 10. svibnja 2017., Chavez-Vilchez i dr., C-133/15, EU:C:2017:354, t. 60. kao i navedenu sudsku praksu).

37 Usto, iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da se tužiteljica iz glavnog postupka i njezin bračni drug, koji, kao i njihovo dijete, ima nizozemsko državljanstvo, oboje brinu o tom djetetu i vode obiteljski život u Nizozemskoj. To dijete stoga od svojeg rođenja neprekidno održava osobne odnose i izravan kontakt s oba roditelja.

38 Iz te odluke također proizlazi da je državni tajnik tužiteljici iz glavnog postupka, majci navedenog djeteta, odbio dodijeliti izvedeno pravo boravka u Nizozemskoj jer ona ima pravo boravka u Španjolskoj na temelju zakonodavstva te države članice. Slijedom toga, naložio je tužiteljici u glavnom postupku da ode na državno područje navedene države članice. Osim toga, smatrao je da, s obzirom na to da maloljetno dijete, građanin Unije koji nikada nije boravio u državi članici različitoj od one čiji je državljanin, može pratiti svoju majku u Španjolsku, odbijanje da joj se odobri izvedeno pravo boravka u Nizozemskoj na temelju članka 20. UFEU-a nema za učinak prisiljavanje tog djeteta da napusti područje Unije u cijelosti.

39 Iako se sud koji je uputio zahtjev u svojim pitanjima oslonio na pretpostavku da tužiteljica iz glavnog postupka stvarno ima pravo boravka u Španjolskoj, ona je pred Sudom, kako u svojim pisanim očitovanjima tako i na raspravi, tvrdila da se u međuvremenu odrekla tog prava boravka i da stoga više nema nikakvo pravo boravka u toj državi članici.

40 U konačnici je na sudu koji je uputio zahtjev da ocijeni ima li tužiteljica iz glavnog postupka još uvijek pravo boravka u Španjolskoj. Međutim, kako bi dao odgovor koji će u svim okolnostima tom sudu biti koristan za rješavanje spora koji se pred njim vodi, Sud će razmotriti i slučaj u kojem takvo pravo boravka ne postoji.

Pretpostavka da tužiteljica iz glavnog postupka više nema pravo boravka u Španjolskoj

41 U tom pogledu valja podsjetiti na to da postoje vrlo specifične situacije u kojima, unatoč činjenici da sekundarno pravo Unije koje se odnosi na pravo boravka državljana trećih zemalja nije primjenjivo i da dotični građanin Unije nije iskoristio svoju slobodu kretanja i boravka, izvedeno pravo boravka na temelju članka 20. UFEU-a treba odobriti državljaninu treće zemlje, članu obitelji tog građanina jer bi se inače povrijedio koristan učinak građanstva Unije, ako bi se, kao posljedica odbijanja takvog prava, navedeni građanin zapravo obvezao napustiti područje Unije u cijelosti, čime bi mu se uskratilo stvarno uživanje bitnog sadržaja prava koja proizlaze iz tog statusa (vidjeti u tom smislu presude od 10. svibnja 2017., Chavez-Vilchez i dr., C-133/15, EU:C:2017:354, t. 63.; od 8. svibnja 2018., K. A. i dr. (Spajanje obitelji u Belgiji), C-82/16, EU:C:2018:308, t. 51., kao i od 27. veljače 2020., Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Bračni drug građanina Unije), C-836/18, EU:C:2020:119, t. 39. i navedena sudska praksa).

42 Situacijama navedenima u prethodnoj točki svojstvena je činjenica da, iako su uređene propisima koji *a priori* pripadaju u nadležnost država članica, kao što su to propisi o pravu ulaska i boravka državljana trećih zemalja koji se nalaze izvan područja primjene odredaba sekundarnog zakonodavstva Unije, i koji pod određenim uvjetima predviđaju priznanje takvog prava, one, bez obzira na to, imaju bitnu vezu sa slobodom kretanja i boravka građanina Unije, kojoj se protivi odbijanje priznanja navedenim državljanima prava ulaska i boravka u državi članici u kojoj boravi taj građanin, s obzirom na to da bi to povrijedilo tu slobodu (vidjeti u tom smislu presude od 10. svibnja 2017., Chavez-Vilchez i dr., C-133/15, EU:C:2017:354, t. 64. kao i navedenu sudsku praksu, i od 22. lipnja 2023., Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Majka Tajlanđanka nizozemskog maloljetnog djeteta), C-459/20, EU:C:2023:499, t. 25).

43 Međutim, odbijanje odobravanja prava boravka državljaninu treće zemlje može dovesti u pitanje koristan učinak građanstva Unije samo ako između tog državljanina treće zemlje i građanina Unije, člana njegove obitelji, postoji odnos zavisnosti koji bi doveo do toga da je građanin Unije prisiljen pratiti dotičnog državljanina treće zemlje i napustiti područje Unije u cijelosti (presude od 8. ožujka 2011., Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, t. 43. do 45.; od 10. svibnja 2017., Chavez-Vilchez i dr., C-133/15, EU:C:2017:354, t. 69., kao i od 22. lipnja 2023., Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Majka Tajlanđanka nizozemskog maloljetnog djeteta), C-459/20, EU:C:2023:499, t. 26. i navedena sudska praksa).

44 U tom pogledu valja istaknuti da prilikom ocjene postojanja odnosa zavisnosti između dotičnog državljanina treće zemlje i njegova maloljetnog djeteta, građanina Unije, u svrhu eventualnog priznavanja izvedenog prava boravka na temelju članka 20. UFEU-a, treba uzeti u obzir sve okolnosti slučaja, a osobito pitanje skrbi nad tim djetetom kao i pitanje preuzima li roditelj državljanin treće zemlje zakonsku, financijsku ili emocionalnu skrb o navedenom djetetu. Relevantne okolnosti također mogu biti dob takvog djeteta, njegov fizički i emocionalni razvoj, stupanj emocionalne povezanosti i s roditeljem građaninom Unije i s roditeljem državljaninom treće zemlje, kao i rizici koji bi mogli nastati za stabilnost tog djeteta u slučaju razdvajanja od potonjeg roditelja (vidjeti u tom smislu presude od 10. svibnja 2017., Chavez-Vilchez i dr., C-133/15, EU:C:2017:354, t. 70. i 71.; od 5. svibnja 2022., Subdelegación del Gobierno en Toledo (Boravak člana obitelji – Nedostatna sredstva), C-451/19 i C-532/19, EU:C:2022:354, t. 67., kao i od 7. rujna 2022., Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Narav prava na boravak na temelju članka 20. UFEU-a), C-624/20, EU:C:2022:639, t. 38. i 39.).

45 Za potrebe takve ocjene, činjenica da je drugi roditelj, građanin Unije, doista sposoban i spreman sam preuzeti svakodnevnu i stvarnu brigu o djetetu važan je čimbenik, ali sama po sebi nije dovoljna da bi se moglo zaključiti da između roditelja državljanina treće zemlje i djeteta ne postoji takav odnos zavisnosti da bi dijete bilo prisiljeno napustiti područje Unije ako se tom državljaninu treće zemlje uskrati pravo na boravak (vidjeti u tom smislu presude od 10. svibnja 2017., Chavez-Vilchez i dr., C-133/15, EU:C:2017:354, t. 71., kao i od 5. svibnja 2022., Subdelegación del Gobierno en Toledo (Boravak člana obitelji – Nedostatna sredstva), C-451/19 i C-532/19, EU:C:2022:354, t. 67.).

46 U sklopu navedene ocjene, nadležna tijela moraju voditi računa o pravu na poštovanje obiteljskog života, kako je propisano u članku 7. Povelje, u vezi s obvezom uzimanja u obzir najboljeg interesa djeteta kao primarnog cilja u svakom djelovanju koje se odnosi na djecu, priznatog člankom 24. stavkom 2. te povelje, i pravu tog djeteta da održava redovite osobne odnose kao i izravan kontakt s oba roditelja, utvrđenom u članku 24. stavku 3. navedene povelje (vidjeti u tom smislu presude od 10. svibnja 2017., Chavez-Vilchez i dr., C-133/15, EU:C:2017:354, t. 70., kao i od 5. svibnja 2022., Subdelegación del Gobierno en Toledo (Boravak člana obitelji – Nedostatna sredstva), C-451/19 i C-532/19, EU:C:2022:354, t. 66.).

47 S tim u vezi, kada maloljetno dijete, građanin Unije, trajno zajednički živi s oba svoja roditelja i kada, prema tome, njegovo čuvanje i odgoj te zakonsku, emocionalnu i financijsku skrb svakodnevno dijele oba ta roditelja, može se pretpostaviti, pri čemu je ta pretpostavka oboriva, da postoji odnos zavisnosti između tog maloljetnog djeteta, građanina Unije, i njegova roditelja, državljanina treće zemlje, neovisno o činjenici da drugi roditelj tog djeteta, kao državljanin države članice na čijem području prebiva ta obitelj, ima bezuvjetno pravo boravka na državnom području te države članice (presuda od 5. svibnja 2022., Subdelegación del Gobierno en Toledo (Boravak člana obitelji – Nedostatna sredstva), C-451/19 i C-532/19, EU:C:2022:354, t. 69.).

48 U ovom slučaju, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, između tužiteljice iz glavnog postupka i njezina maloljetnog sina, građanina Unije, postoji odnos zavisnosti u smislu sudske prakse navedene u točkama 43. do 47. ove presude.

49 Stoga, u slučaju da se utvrdi da tužiteljica iz glavnog postupka više nema pravo boravka u Španjolskoj, valja zaključiti da bi, s obzirom na taj odnos zavisnosti između nje i njezina maloljetnog djeteta, građanina Unije, potonje bilo prisiljeno pratiti svoju majku i stoga napustiti područje Unije u cijelosti u slučaju da joj se odbije izvedeno pravo boravka u Nizozemskoj na temelju članka 20. UFEU-a. Kao što to proizlazi iz sudske prakse navedene u točki 41. ove presude, takav odlazak s područja Unije imao bi za učinak uskraćivanje tom djetetu stvarnog uživanja bitnog sadržaja prava koja proizlaze iz njegova statusa građanina Unije i ugrozilo bi koristan učinak tog statusa. Stoga bi se u takvoj situaciji izvedeno pravo boravka na temelju članka 20. UFEU-a trebalo odobriti njegovoj majci.

Pretpostavka da tužiteljica iz glavnog postupka još uvijek ima pravo boravka u Španjolskoj

50 Okolnost, pod pretpostavkom da je dokazana, da tužiteljica iz glavnog postupka i dalje ima pravo boravka u Španjolskoj ne može sama po sebi isključiti mogućnost te tužiteljice da ostvari izvedeno pravo boravka u Nizozemskoj na temelju članka 20. UFEU-a.

51 Naime, iz odluke kojom se upućuje zahtjev proizlazi da bi, s obzirom na odnos zavisnosti između tužiteljice iz glavnog postupka i njezina maloljetnog djeteta, građanina Unije, ono zapravo bilo prisiljeno pratiti svoju majku u Španjolsku i stoga napustiti državno područje Nizozemske čiji je državljanin, u slučaju da joj se uskrati izvedeno pravo boravka u toj državi članici na temelju članka 20. UFEU-a.

52 Kao što to navodi sud koji je uputio zahtjev, takvim prisilnim odlaskom maloljetnog djeteta, građanina Unije, u Španjolsku, mogla bi se povrijediti neka njegova temeljna prava, osobito pravo na poštovanje obiteljskog života i prava djeteta, koja su zajamčena člankom 7. odnosno člankom 24. stavcima 2. i 3. Povelje.

53 U tom pogledu valja podsjetiti na to da se njezine odredbe, na temelju njezina članka 51. stavka 1., odnose na države članice samo kada provode pravo Unije.

54 To je slučaj u situaciji poput one iz točke 51. ove presude. Naime, pod uvjetom poštovanja uvjeta i ograničenja predviđenih sekundarnim pravom Unije u tom području, prava koja proizlaze iz građanstva Unije na koja svaki državljanin države članice ima pravo, u skladu s člankom 20. stavkom 2. točkom (a) UFEU-a, uključuju pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica. U situaciji u kojoj je građanin Unije zapravo prisiljen napustiti svoju državu članicu boravišta, čiji je državljanin, kako bi se nastanio u drugoj državi članici, nužno postoji zadiranje u ostvarivanje tog prava.

55 Iz toga slijedi da odluka kojom se odbija zahtjev za dodjelu izvedenog prava boravka na temelju članka 20. UFEU-a u situaciji poput one iz točke 51. ove presude predstavlja provedbu prava Unije u smislu članka 51. stavka 1. Povelje i da se nadležna nacionalna tijela, kada donose takvu odluku, ne mogu osloboditi obveze ocjene poštovanja temeljnih prava zajamčenih tom poveljom.

56 Što se tiče, na prvom mjestu, prava na poštovanje obiteljskog života utvrđenog u članku 7. Povelje, ono se mora tumačiti u vezi s njezinim člankom 24. stavkom 3., prema kojem svako dijete ima pravo na održavanje redovitog osobnog odnosa i izravan kontakt s oba roditelja, osim ako je to u suprotnosti s njegovim interesima.

57 Iz navoda suda koji je uputio zahtjev proizlazi da je u ovom slučaju maloljetno dijete, građanin Unije, zavisno kako o svojem roditelju državljaninu treće zemlje tako i o svojem roditelju koji je građanin Unije. Međutim, prema tim istim navodima, državni tajnik odbio je zahtjev za izvedeno pravo boravka koji je tužiteljica iz glavnog postupka podnijela na temelju članka 20. UFEU-a a da prethodno nije provjerio može li se obiteljski život koji to dijete vodi s tim dvama roditeljima u Nizozemskoj nastaviti u Španjolskoj.

58 Konkretno, sud koji je uputio zahtjev naglašava da državni tajnik nije provjerio prirodu prava boravka kojim tužiteljica iz glavnog postupka raspolaže u Španjolskoj ni eventualne uvjete koje španjolska tijela nameću njezinu bračnom drugu i njihovu maloljetnom djetetu, građaninu Unije, kako bi, u slučaju potrebe, mogli trajno zajedno boraviti na državnom području te države članice. U tom kontekstu ističe da je tužiteljica iz glavnog postupku navela da ne obavlja profesionalnu djelatnost i da njezin bračni drug nije u mogućnosti ostvarivati prihode, tako da nije sigurno da on ispunjava uvjete potrebne za ostvarivanje prava na dugotrajni boravak u Španjolskoj na temelju prava Unije, osobito u skladu s člankom 7. stavkom 1. Direktive 2004/38.

59 Stoga taj sud primjećuje da, s obzirom na to da bi maloljetno dijete bilo prisiljeno, zbog jačine zavisnosti o svojoj majci, pratiti je u Španjolsku u slučaju odbijanja da se tužiteljici iz glavnog postupka odobri izvedeno pravo boravka u Nizozemskoj na temelju članka 20. UFEU-a, postoji stvarna opasnost da bi se to dijete odvojilo od svojeg oca, s obzirom na to da bi on mogao biti u nemogućnosti ostvariti pravo na dugotrajni boravak na španjolskom državnom području i tako na tom području nastaviti obiteljski život koji se trenutačno vodi u Nizozemskoj.

60 U tim okolnostima, i pod uvjetom provjere koju u konačnici mora izvršiti sud koji je uputio zahtjev, valja utvrditi da bi odluka o odbijanju dodjele izvedenog prava boravka majci maloljetnog djeteta, građanina Unije, ugrozila obiteljsko jedinstvo jer bi lišila to dijete mogućnosti koja mu je na raspolaganju od njegova rođenja, da održava redovite osobne odnose i kontakte s oba roditelja, protivno članku 7. Povelje, u vezi s njezinim člankom 24. stavkom 3. Kad bi se utvrdila takva povreda, izvedeno pravo boravka u Nizozemskoj valjalo bi stoga odobriti majci navedenog djeteta na temelju članka 20. UFEU-a.

61 Na drugom mjestu, kad je riječ o članku 24. stavku 2. Povelje, prema kojem u svakom djelovanju koje se odnosi na djecu, bez obzira na to provode li ga tijela javne vlasti ili privatne institucije, primarni cilj mora biti zaštita interesa djeteta, sud koji je uputio zahtjev navodi da bi, prema mišljenju tužiteljice iz glavnog postupka, prisilno odvođenje njezina djeteta u Španjolsku bilo protivno njegovu najboljem interesu.

62 U tom pogledu taj sud naglašava da u ovom slučaju dotično dijete, koje u trenutku podnošenja ovog zahtjeva za prethodnu odluku ima deset godina, ne govori španjolski, nego nizozemski. Osim toga, to dijete nije govorilo do svoje pete godine i ima poteškoće s govorom i izražavanjem, zbog čega pohađa specijalizirano obrazovanje u Nizozemskoj namijenjeno učenicima kojima je potrebna posebna potpora koju redovno obrazovanje ne može osigurati.

63 Podložno provjeri koju u konačnici mora provesti sud koji je uputio zahtjev, takve okolnosti u najmanju ruku mogu dokazati da je u najboljem interesu dotičnog maloljetnog djeteta da nastavi boraviti u Nizozemskoj i da bi stoga njegov prisilni odlazak u Španjolsku bio protivan tom interesu.

64 U slučaju da se utvrdi da je to doista tako, izvedeno pravo boravka trebalo bi se stoga dodijeliti njegovoj majci na temelju članka 20. UFEU-a, u vezi s člankom 24. stavkom 2. Povelje.

65 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljena pitanja valja odgovoriti tako da članak 20. UFEU-a, u vezi s člankom 7. i člankom 24. stavcima 2. i 3. Povelje, treba tumačiti tako da:

– mu se protivi to da nadležno tijelo države članice domaćina donese odluku kojom se odbija dodjela izvedenog prava boravka na njezinu državnom području državljaninu treće zemlje, roditelju maloljetnog djeteta građanina Unije koje nikada nije boravilo u državi članici različitoj od one čiji je državljanin, zbog toga što taj državljanin treće zemlje ima pravo boravka u drugoj državi članici, ako to tijelo prethodno nije provjerilo može li se obiteljski život koji to dijete vodi sa svojim dvama roditeljima, o kojima je zavisno, nastaviti u toj drugoj državi članici i bi li njegov odlazak u tu istu državu članicu bio protivan njegovu najboljem interesu;

– nalaže da se navedenom državljaninu treće zemlje prizna izvedeno pravo boravka na državnom području države članice čiji je navedeno dijete državljanin i u kojoj boravi sa svojim dvama roditeljima, ako se obiteljski život koji to dijete vodi sa svojim roditeljima, o kojima je zavisno, ne bi mogao nastaviti u navedenoj drugoj državi članici i/ili bi njegov odlazak u tu istu državu članicu bio protivan njegovu najboljem interesu.

Troškovi

66 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

Članak 20. UFEU-a, u vezi s člankom 7. i člankom 24. stavcima 2. i 3. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,

treba tumačiti na način da:

– **mu se protivi to da nadležno tijelo države članice domaćina donese odluku kojom se odbija dodjela izvedenog prava boravka na njezinu državnom području državljaninu treće zemlje, roditelju maloljetnog djeteta građanina Unije koje nikada nije boravilo u državi članici različitoj od one čiji je državljanin, zbog toga što taj državljanin treće zemlje ima pravo boravka u drugoj državi članici, ako to tijelo prethodno nije provjerilo može li se obiteljski život koji to dijete vodi sa svojim dvama roditeljima, o kojima je zavisno, nastaviti u toj drugoj državi članici i bi li njegov odlazak u tu istu državu članicu bio protivan njegovu najboljem interesu;**

– **nalaže da se navedenom državljaninu treće zemlje prizna izvedeno pravo boravka na državnom području države članice čiji je navedeno dijete državljanin i u kojoj boravi sa svojim dvama roditeljima, ako se obiteljski život koji to dijete vodi sa svojim roditeljima, o kojima je zavisno, ne bi mogao nastaviti u navedenoj drugoj državi članici i/ili bi njegov odlazak u tu istu državu članicu bio protivan njegovu najboljem interesu.**

Potpisi